

Regeringens proposition

1989/90: 51

om statlig medverkan vid finansiering av ett
civilt flygplansprojekt vid Saab-Scania AB

Prop.
1989/90: 51

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 9 november 1989.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Ivar Nordberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen anvisar ett reservationsanslag av 1 200 milj. kr. för finansieringen av utveckling, tillverkning och marknadsföring av ett civilt flygplan vid Saab-Scania AB kallat SAAB 2000. Staten förutsätts medverka vid finansieringen genom utbetalningar till Saab-Scania AB på lägst 1 050 och högst 1 200 milj. kr. sammanlagt under åren 1989–1994. Staten erhåller royalty på i flygplansprojektet uppkomna intäkter av försäljning av flygplan och reservdelar.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 9 november 1989

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Hjelm-Wallén, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström, Löw, Persson

Föredragande: statsrådet Nordberg

Proposition om statlig medverkan vid finansiering av ett civilt flygplansprojekt vid Saab-Scania AB

1 Inledning

Saab-Scania AB:s flygdivision arbetar sedan mitten av 1970-talet med civila flygprojekt vid sidan av produktionen av militära flygplan. Den militära verksamheten är i stor utsträckning beroende av leveranser till det svenska försvaret. Från att ha varit lägre än 20% i slutet av 1970-talet är andelen civil produktion numera uppe i 50% och däröver. Även en betydande del av utvecklingsarbetet avser civila produkter.

Flygdivisionen inom Saab-Scania AB sysselsätter för närvarande drygt 6 000 personer och har verksamhet i Linköping, Ödeshög, Dagsberg, Göteborg och Malmö. Huvuddelen av de anställda arbetar i Linköping.

Beträffande den militära och den civila flygindustrin anför Försvarets Materielverk (FMV) i sin år 1988 framlagda utredning Flygindustri 1988 att en förutsättning för en tillräckligt omfattande och rationell utvecklingsverksamhet är att industrin också bedriver en utveckling av civila projekt. FMV bedömer att det inte är rimligt att uppnå den eftersträlvade utvecklingsvolymen utan sådana civila projekt.

Saab-Scania AB har under fjärde kvartalet 1988 tagit upp diskussioner med regeringen om en statlig medverkan vid finansieringen av flygplansprojektet SAAB 2000. Projektet avser utveckling av ett nytt flygplan som är större än SAAB 340 som nu marknadsförs med god framgång. SAAB 2000 beräknas ta 50 passagerare och vara snabbare samt ha större stighögheter än sin föregångare. Flera aktörer på den del av flygplansmarknaden där Saab-Scania AB finns har utvecklat eller har angivit att de kommer att utveckla flygplan som är större än de nuvarande. Saab-Scania AB bedömer att tillkomsten av ett nytt civilt flygplan innebär stora möjligheter till kraftigt ökad försäljning av SAAB 340.

SAAB 340 utvecklades på sin tid med statligt stöd till finansieringen. Riksdagen beslöt år 1980 (prop. 1979/80: 115, NU 63, rskr. 396) att anvisa 350 milj. kr. som lån mot royaltyrättigheter till Saab-Scania AB för att ge företaget möjligheter att delta i ett civilt flygprojekt, i utgångsläget i

samarbete med det amerikanska företaget Fairchild Industries Inc. Genom riksdagsbeslut år 1988 (prop.1987/88: 100 bil. 14, NU 18, rskr. 121) ändrades villkoren för statens rätt till återbetalning. Det kan antas att försäljningen av SAAB 340 ökar till följd av att SAAB 2000 lanseras eftersom flera flygbolag har behov av olika stora flygplan från samma tillverkare. Detta kommer att leda till ökade återbetalningar till staten på villkorslånet för SAAB 340.

2 Statens medverkan i finansieringen av ett civilt flygprojekt vid Saab-Scania AB

Mitt förslag: Jag föreslår att under åren 1989–1994 sammanlagt högst 1 200 milj. kr. betalas ut till Saab-Scania AB för statlig medverkan vid finansieringen av det civila flygprojektet SAAB 2000. Staten erhåller därvid rätt till royalty på intäkterna från försäljningen av flygplan och reservdelar. Royaltyn utgår med en viss varierande procentsats av fakturavärdet av levererade flygplan från nr 31 till flygplan nr 550 och med 5 % av reservdelar under åren 1994–2014. Saab-Scania AB har åtagit sig att lägga huvuddelen av utveckling, konstruktion samt tillverkning och montering av flygplanet till Sverige. Statens medverkan avses regleras i ett avtal mellan staten och Saab-Scania AB.

Skälen för mitt förslag: En fortsatt utveckling av en civil flygindustri med flygplansprojektet SAAB 2000 innebär att den svenska industristrukturen kompletteras med en intressant produkt som synes ha goda expansionsmöjligheter. Saab-Scania AB:s civila flygprogram har också av den aktuella orderingången att döma möjligheter att ge betydande bidrag till en utveckling av svensk industri. I projektet ingår även samarbete med andra länders flygindustrier, vilket innebär en förstärkt internationalisering. Detta samarbete, som främst avser nordiska och europeiska företag, kan komma att ge betydande positiva impulser för en del av svensk industri som använder högt utvecklade teknik och nya material.

FMV har i sin tidigare nämnda flygindustriutredning hösten 1988 redovisat att behovet av utvecklingsinsatser för att vidmakthålla kompetensen i svensk flygindustri, i första hand vid flygdivisionen inom Saab-Scania AB är större än vad de militära beställningarna från det svenska försvaret ger upphov till. För att kunna hålla utvecklingspotentialen på en tillräckligt hög nivå under 1990-talet krävs ytterligare utvecklingsvolym. En fortsatt expansion av den svenska civila flygindustrin ger således positiva effekter på den militära delen.

Jag ser därför positivt på att Saab-Scania AB har beslutat att utveckla ytterligare ett civilt flygplan, SAAB 2000, som i huvuddelen utvecklas inom det egna företaget vid anläggningarna i Linköping. Därmed ökar

beläggningen på utvecklingsidan så att en högre nivå på kompetensen upprätthålls.

Prop. 1989/90: 51

Saab-Scania AB har anhållit om medverkan från staten i finansieringen av projektet SAAB 2000. Med hänsyn till de positiva effekter i flera avseenden som jag nyss angett bör staten medverka i finansieringen. Efter förhandlingar mellan staten och Saab-Scania AB har enighet nåtts om villkoren för statens medverkan i projektet. Statens medverkan sker på kommersiella grunder. Villkoren i avtalsförslaget är sådana att de inte innebär några subventioner. Staten och Saab-Scania AB erhåller enligt förkalkylen för projektet en i huvudsak likvärdig avkastning på sina insatser.

Jag övergår nu till att närmare redovisa avtalsförslagets innehåll.

3 Sammanfattning av avtalsförslaget

Efter förhandlingar har Saab-Scania AB undertecknat ett avtal om statlig medverkan i finansieringen av flygplansprojektet SAAB 2000. Staten blir bunden av avtalet när det har undertecknats för statens räkning. Undertecknandet förutsätter dels att riksdagen har fattat erforderliga beslut härför, dels att regeringen därefter har beslutat att avtalet skall undertecknas för statens del.

Avtalsförslaget innebär att staten under utvecklingen av flygplansprojektet SAAB 2000, som beräknas pågå mellan 1989 och 1993, utbetalar sammanlagt lägst 1 050 och högst 1 200 milj. kr. i löpande priser som medverkan i finansiering av den totala projektinvesteringen, som beräknas uppgå till ca 3,8 miljarder kronor i 1989 års prisläge. Statens andel av den totala projektinvesteringen uppgår därmed till ca 25 %. Avtalsförslaget innebär att staten och Saab-Scania AB enligt en förkalkyl för projektet och i förhållande till sina direkta totala insatser i projektet samtidigt skall tillskjuta kapital i den takt som erfordras enligt en projektplan och samtidigt skall erhålla återbetalning i form av lika avkastning på insatt kapital i den takt som projektet medger detta. Staten erhåller återbetalning i form av royalty på projektets intäkter från år 1995 och som längst t. o. m. år 2014. Royaltyn är sådan att staten och Saab-Scania AB beräknas erhålla lika avkastning på insatt kapital under perioden 1989 – 2009. Saab-Scania AB har utfäst sig att lägga huvuddelen av utveckling, huvuddelen av konstruktion samt huvuddelen av tillverkning och montering av flygplanet i Sverige. Bl. a. skall tillverkningen av flygplanskroppen samt slutmontering av flygplanet ske i Sverige. Produktionsresurserna i Sverige kommer att utökas med på sikt 500 personer, varav en betydande del förläggs i en särskild utvidgad enhet i Malmö, där personalen ökas med 265 personer. Vidare kommer verksamheten vid de anläggningar som Saab-Scania AB har i Linköping, Dagsberg och Ödeshög samt i Kramfors att utöka verksamheten med produktion av flygplan och flygplanskomponenter. Företaget har redan för utvecklingsarbete anställt ca 50 personer som tidigare ingått i den statliga varvskoncernen i Göteborg (Götaverken Arendal Technology AB).

Saab-Scania AB har även anmält betydande expensionsplaner vad gäller sin lastbilstillverkning. Två tredjedelar av de investeringar i lastbilsverksamheten som beslutats för åren 1990–1992 kommer Saab-Scania AB att förlägga i Sverige. Fullt utnyttjande av denna merkapacitet kommer att innebära ett nettotillskott av ca 500 arbetstillfällen i Sverige vid dessa anläggningar. Expansionen är spridd på flera orter i landet. Vidare kommer en ny enhet, som i mitten av 1990-talet kommer att sysselsätta 500 personer, att etableras i Karlskrona för montering av bensinmotorer för personbilar eller annan industriell verksamhet.

Regeringen har enligt avtalsförslaget bekräftat att Saab-Scania AB kommer att få möjlighet att efter ansökan från företaget erhålla regionalpolitiskt stöd enligt förordningen (1982:677) om regionalpolitiskt stöd för expansionen i Malmö enligt ett tidigare beslut i riksdagen (prop. 1985/86:125, rskr. 316, AU 18).

För etableringen i Karlskrona har regeringen enligt avtalsförslaget förklarat sig beredd att efter ansökan bevilja Saab-Scania AB lokaliseringstöd och/eller offertstöd enligt förordningen (1982:677) om regionalpolitiskt stöd med maximalt 112,5 milj. kr. Stödet kan utformas som ett rent offertstöd för utbildningsinsatser m. m. eller som en kombination av lokaliseringsbidrag för investeringar i fastigheter och maskiner samt offertstöd för utbildning m. m. Chefen för arbetsmarknadsdepartementet återkommer senare till frågan om anslagsbehovet i detta avseende.

Avtalsförslaget bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som bilaga 1. Till avtalsförslaget har fogats en sekretessbelagd bilaga, den s. k. projektplanen, som inte ingår i bilagan till detta ärende.

4 Anslagsfrågor

För utbetalningarna till Saab-Scania AB bör ett särskilt reservationsanslag föras upp under tolfte huvudtiteln på statsbudgeten redan för innevarande budgetår. Anslagsbehovet uppgår till 1 200 milj. kr. och utbetalning kan bli aktuell under åren 1989, -90, -91, -92 och 1994. Förskjutningar i utbetalningstakten kan dock förekomma ifall projektet blir förskjutet. Det bör ankomma på regeringen att lämna närmare föreskrifter om utbetalningstidpunkter och utbetalade belopp.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

till *Statlig medverkan vid finansiering av ett civilt flygplansprojekt vid Saab-Scania AB* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tolfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 000 kr. att disponeras på det sätt avtalsförslaget förutsätter.

6 Beslut

Prop. 1989/90: 51

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

Styrelsen för Saab-Scania Aktiebolag ("Saab-Scania") har vid sammanträde den 25 maj 1989 beslutat att genomföra ett projekt ("Projektet") som innebär att Saab-Scania skall utveckla, konstruera, bygga och marknadsföra ett nytt flygplan för civilt bruk benämnt SAAB 2000 ("Flygplanet"). För Projektet har inom Saab-Scania utarbetats en särskild projektplan vilken innehåller tidsplanering och beräknade kostnader för Projektets genomförande samt beskrivning av hur Projektet skall finansieras och en projektkalkyl ("Projektplanen"). Projektplanen är fogad härtill som Bilaga 1. Ett villkor för Projektets genomförande har enligt styrelsens beslut varit att utomstående part skulle medverka med riskfinansiering av en betydande del av kostnaderna för Projektet.

Staten är beredd att medverka med sådan riskfinansiering i utbyte mot en rätt för staten att få del i Projektets avkastning under förutsättning dels att Saab-Scania och staten, enligt en förkalkyl för Projektet i Projektplanen och i förhållande till sina direkta totala insatser i detta, samtidigt skall tillskjuta kapital i den takt som erfordras enligt Projektplanen och samtidigt skall *erhålla återbetalning i form av lika avkastning på insatt kapital* i den takt Projektet medger detta. Om staten medverkar som riskbärande finansär i Projektet har Saab-Scania förklarat sig berett att göra åtaganden enligt nedanstående.

Staten har ansett det vara angeläget att Projektet genomförs.

I anledning av vad som ovan sagts har därför nu mellan Saab-Scania och staten ingåtts följande

Avtal

§ 1

Statens åtagande

Staten åtager sig att på de villkor som anges i detta avtal medverka i finansieringen av Projektet enligt Bilaga 1. Statens insats skall uppgå till högst 1 200 milj. kr.

Med hänsyn till Saab-Scanias åtagande i § 2c nedan är Regeringen beredd att efter ansökan bevilja Saab-Scania lokaliseringsstöd och/eller offertstöd enligt förordningen (1982:677) om regionalpolitiskt stöd, i anslutning till företagets etablering av ny enhet för flygplansproduktion i Malmö enligt den överenskommelse som träffades mellan staten och Saab-Scania 1986 angående etablering i Malmö, etapp 3 med maximalt 40 milj. kr. Stödet kan utformas som ett rent offertstöd för utbildningsinsatser m. m. eller som en kombination av lokaliseringsbidrag för investeringar i fastigheter och maskiner samt offertstöd för utbildning m. m. Lokaliseringsbidraget kan maximalt uppgå till 20% av de totala anläggningsinvesteringarna.

Saab-Scantias åtaganden

Saab-Scania åtar sig att ställa till förfogande den personal, det riskkapital och de övriga ekonomiska och andra resurser utöver i detta avtal överenskommen finansiering, som erfordras för att genomföra Projektet enligt Projektplanen och de övriga åtagandena i § 2 och § 3 i avtalet samt i övrigt

a. att i egen regi genomföra Projektet i enlighet med Bilaga 1 samt att förlägga huvuddelen av utveckling, huvuddelen av konstruktion, samt huvuddelen av tillverkning och montering i Sverige. Bl. a. skall tillverkningen av flygplanskroppen samt slutmontering av Flygplanet ske i Sverige, såsom beskrives i Projektplanen,

b. att inte låta annat företag inträda såsom part i Projektet med del i Projektets resultat med undantag för det företag som skall leverera Flygplanets motorer, med vilket företag Saab-Scania är berättigat ingå avtal enligt vilket sådan leverantör kan komma att bli part i Projektet och/eller med Saab-Scania dela Projektets avkastning,

c. att i nya lokaler utöka flygdivisionens produktionsverksamhet i Malmö, vid vilken enhet – inkluderande den personal som Saab-Scantias flygdivision vid undertecknandet av detta avtal har anställd i Malmö och som uppgår till 75 personer – sammanlagt minst 100 personer skall vara anställda före utgången av år 1990, minst 210 personer före utgången av år 1992 och minst 340 personer från utgången av år 1994. Antalet anställda här och i övrigt i detta avtal anges enligt Bokföringsnämndens anvisning nr 17 eller anvisning som ersätter denna. Åtagandet innebär att från årsskiftet 1994/1995 skall minst 340 personer vara sysselsatta i Saab-Scantias flygplanstillverkning i Malmö,

d. att den personal vid Saab-Scantias anläggningar i Linköping, Dagsberg och Ödeshög, som i dag sysselsätts med utveckling, konstruktion, tillverkning och montering av flygmaskiner kommer att uppgå till minst det antal som framgår av Projektplanen,

e. att etablera utvecklings- och konstruktionsverksamhet för Projektet och andra delar av Flygdivisioner: i Göteborg med 50–60 personer anställda vari ingår de ingenjörer som tidigare varit anställda vid GVA (Götaverken Technology AB) och som Saab-Scania anställt under sommaren 1989,

f. att förlägga produktion av vissa flygmaskindelar till Saab-Scantias anläggning i Kramfors, vilken beräknas komma att sysselsätta 20 personer,

g. att i positiv anda pröva förutsättningarna för att förlägga målning och inredningsarbete av flygmaskiner till det företag i Hagfors som kan komma att etableras där.

Övriga åtaganden

Saab-Scania åtar sig vidare

a. att skapa en ny produktionsenhet för montering av bensinmotorer för personbilar eller annan industriell verksamhet i Karlskrona, vid vilken sammanlagt minst 70 personer skall vara anställda före utgången av år 1991, minst 320 personer före utgången av år 1992 och minst 500 personer från utgången av år 1993. I samband med att bensinmotormonteringen flyttas från Södertälje avser Saab-Scania att i motsvarande grad utöka produktionen av lastvagnar på denna ort,

b. att i Sverige förlägga ca 2/3 av de investeringar i Saab-Scantias lastbilsverksamhet som beslutats i ett investeringsprogram för åren 1990–1992 och som leder till en utvidgning av kapaciteten med 50% inom ramen för nuvarande struktur. Fullt utnyttjande av denna merkapacitet kommer att innebära ett nettotillskott av ca 500 arbetstillfällen i Sverige vid dessa anläggningar,

c. att i anslutning till investeringsprogrammet i punkt b. ovan genomföra en planerad utbyggnad av produktionen av bakaxelväxlar för lastvagnar i Falun, som beräknas leda till nyanställning av ca 60 personer i Falun.

Med hänsyn till Saab-Scantias åtagande ovan är Regeringen beredd att efter ansökan bevilja Saab-Scania lokaliseringssöd och/eller offertstöd enligt förordningen (1982:677) om regionalpolitiskt stöd, i anslutning till företagets etablering av ny verksamhet i Karlskrona motsvarande 225 Tkr per nytt arbetstillfälle, maximalt 112,5 milj. kr. Stödet kan utformas som ett rent offertstöd för utbildningsinsatser m. m. eller som en kombination av lokaliseringsbidrag för investeringar i fastigheter och maskiner samt offertstöd för utbildning m. m. Lokaliseringsbidraget kan maximalt uppgå till 20% av de totala anläggningsinvesteringarna.

§ 4

Utbetalning av statens insats

Enligt vad som framgår av Projektplanen, har Projektets sammanlagda kapitalbehov uppskattats till ca 3 800 milj. kr. under perioden 1989–1994 i 1989 års penningvärde. Statens finansiering enligt nedan skall uppgå till lägst 1 050 milj. kr. och högst till 1 200 milj. kr. i löpande priser.

Statens del av finansieringen utbetalas enligt följande

1. För kostnader under 1989 utbetalas 250 milj. kr. snarast efter det att riksdagens godkännande och regeringens slutliga godkännande av detta avtal expedierats

2. För 1990 utbetalas 350 milj. kr. den 1 juli 1990.

3. För 1991 utbetalas 300 milj. kr. den 1 juli 1991.

4. För 1992 utbetalas 150 milj. kr. den 1 juli 1992.

5. För 1993 utbetalas den 1 april 1994 skillnaden mellan ovanstående utbetalningar på sammanlagt 1 050 milj. kr. och den andel (37,56%) av summan av Saab-Scantias utvecklingskostnader och utbetalningar för an-

läggningsinvesteringar (i Projektplanen beräknade att uppgå till 2 534 milj. kr. i 1989 års penningvärde) som staten åtagit sig att finansiera, dock högst vad som återstår upp till 1 200 milj. kr. Denna beräkning skall grundas på summan av sådana kostnader och utbetalningar för angivna ändamål i Projektet som Saab-Scania redovisat för åren 1989–1993 och som för full utbetalning förutsätts överstiga det belopp Projektplanens kalkyl anger, dock räknat i löpande priser. Om genomförande av utvecklingsarbete och anläggningsinvesteringar försenas i samband med att Projektet försenas i förhållande till Projektplanen, skall även utbetalningar för nämnda ändamål efter år 1993 efter statens godkännande kunna utgöra underlag vid beräkning av statens utbetalning enligt denna punkt.

Som villkor för utbetalning av belopp som här avses skall gälla att Projektet fortskrider i huvudsak planenligt eller med sådana avvikelser som staten godkänt i enlighet med § 11. Till ledning för statens prövning enligt föregående stycke skall Saab-Scania avge lägesrapport som avses i § 6 nedan.

Saab-Scania skall därjämte vid avgivande av sådan redovisning som enligt ovan skall lämnas som underlag för utbetalning, skriftligen bekräfta att Projektet fortskrider i huvudsak planenligt eller med de ändringar som staten godkänt enligt § 11.

§ 5

Royalty

Saab-Scania skall såsom ersättning för statens medverkan med riskfinansiering till staten utge royalty baserad på försäljning av Flygplanet och reservdelar till Flygplanet.

Royalty skall beräknas på fakturavärdet av levererade Flygplan respektive reservdelar. Skulle leverans av komponenter, utrustning eller dylikt som skäligen kan anses ingå i en komplett leverans av Flygplan, levereras från annan än Saab-Scania skall även fakturavärdet av sådan leverans utgöra underlag för royaltyberäkningen.

Rätt till royalty uppkommer vid fakturering av Flygplan eller av reservdel.

Skulle Saab-Scania upplåta nyttjanderätt till Flygplan genom leasingavtal eller liknande uppkommer rätten till royalty då Flygplanet levereras till nyttjanderättshavaren och det pris på vilket royalty skall beräknas skall vara det pris som ifrågavarande Flygplan skulle ha betingat vid försäljning. Vägledande skall därvid vara de priser som Saab-Scania uppnått vid försäljningar av exemplar av Flygplanet med motsvarande utrustning vid närmast jämförbara tidpunkter.

På motsvarande sätt skall förfaras när ett rättvisande försäljningspris saknas t. ex. i samband med att flygmaskiner har tagits i inbyte.

Royalty skall utgå med följande procentsatser:

Plan nr	Royalty procent
1 – 30	0,00
31 – 60	1,51
61 – 95	3,59
96 – 130	4,28
131 – 165	4,98
166 – 200	4,80
201 – 235	4,92
236 – 270	5,02
271 – 305	4,80
306 – 340	4,92
341 – 375	5,03
376 – 400	7,55
401 – 425	4,46
426 – 450	1,50
451 – 475	1,49
476 –	2,39

För separat försålda reservdelar 5,0% av nettofakturavärdet.

I det fall statens utbetalningar överskrider 1 050 milj. kr. skall royaltyprocenten enligt denna paragraf och § 9 för Flygplan revideras upp i motsvarande grad.

Royalty skall redovisas per kalendertertiäl. Senast den 31 maj, 30 september respektive 31 januari varje år skall redovisning lämnas och betalning ske för leveranser under näst föregående tertial. Avgivna royaltyredovisningar skall på ett tydligt sätt ange hur beräkningarna gjorts och vara bestyrkta av Saab-Scantias revisorer.

Vid fakturering i utländsk valuta skall fakturapriset omräknas till svenska kronor till den verkliga kurs som flygdivisionen använder vid sin resultatavräkning.

§ 6

Rapportering

Utöver vad som eljest föreskrives i detta avtal skall Saab-Scania rapportera till chefen för industridepartementet eller den som denne anvisar enligt följande.

Under mars månad varje år fr. o. m. år 1990 skall rapport lämnas med en aktuell redovisning för tiden från föregående rapport av hur Projektet fortskrider i förhållande till uppgjorda planer (se Bilaga 1). Sådana rapporter skall också innehålla en ekonomisk redovisning för Projektet avseende det närmast föregående räkenskapsåret, uppgift om order- och leveransläge för Flygplanet och allmän information om marknads- och konkurrensläget. Saab-Scantias revisorer skall bestyrka riktigheten av de lämnade ekonomiska uppgifterna.

Under mars månad varje år fr. o. m. år 1990 t. o. m. 1995 skall rapport lämnas med en aktuell redovisning av hur övriga åtaganden per objekt avseende sysselsättningen på vissa orter fortskrider i förhållande till uppgjorda planer.

Prop. 1989/90: 51
Bilaga 1

§ 7

Granskning

Chefen för industridepartementet eller personer som denne utser skall ha rätt att under detta avtals giltighetstid granska arbetet i Projektet och ta del av sådana handlingar som kan lämna upplysning om tekniska och ekonomiska förhållanden i Projektet och även ta del av Saab-Scantias bokföring och övriga handlingar för kontroll av att Saab-Scania fullgör sina skyldigheter vad avser Projektet enligt detta avtal. Staten åtar sig att, när uppdrag om granskning lämnas, utforma uppdraget så att uppgifter som framkommer vid granskningen endast lämnas till industridepartementet.

Saab-Scania skall hålla en separat ekonomisk redovisning avseende Projektet för att möjliggöra rapportering och granskning i enlighet med detta avtal.

§ 8

Jämförelsebelopp

Samtidigt med att royaltyredovisning avges enligt § 5 skall Saab-Scania göra en beräkning av summan av de belopp som erlagts av staten enligt detta avtal ökade med ränta och minskade med royaltybetalningar ("Jämförelsebeloppet") per utgången av respektive kalendertertiäl.

Jämförelsebeloppet skall beräknas enligt följande. Av staten utbetalade belopp skall sammanläggas. Ränta skall beräknas på beloppen fr. o. m. utbetalningsdagen efter en räntefot som motsvarar det av Riksbanken fastställda vid varje tid gällande diskontot med tillägg av 6 procentenheter. Det kapital varpå ränta skall beräknas skall minskas med royaltybetalningarna från det datum dessa erlagts.

§ 9

Förändring av royaltybetalningar

Skulle vid utgången av år 2009 Jämförelsebeloppet ha minskat till noll eller övergått till att vara negativt skall royaltybetalningarna reduceras till 0,48% för försålda Flygplan respektive 1,0% för reservdelar. Skulle så inte vara fallet skall royaltybetalningarna fortsätta på oförändrad nivå (2,39% respektive 5,0%) så länge Flygplanet tillverkas intill dess Jämförelsetalet minskat till noll, varefter de skall reduceras enligt ovan.

Efter utgången av år 2014 utgår ingen royalty.

Jämkning av royalty

Storleken på den royalty som staten skall erhålla enligt § 5 har fastställts på följande sätt. Utifrån en förkalkyl för Projektet, som ingår i Projektplanen, har beräknats i vilken omfattning det kapital som parterna kommit överens om att utbetala till Projektet kan frigöras och återbetalas i samband med försäljning av Flygplan och reservdelar till Flygplan. Royaltyn har fastställts så att staten och Saab-Scania beräknas erhålla lika avkastning på utbetalat kapital sett över kalkylperioden åren 1989 – 2009.

Avkastningsberäkningen har baserats på cash-flow enligt förkalkyl varvid hänsyn även tagits till värdet av det sysselsatta kapital (skillnad mellan tillgångar och skulder) som finns i Projektet. Vid beräkningen av avkastningen på Projektet och på Saab-Scantias insats medräknas värdet av det sysselsatta kapitalet såsom ett restvärde. Härvid värderas det sysselsatta kapitalet till 58 % av det bokförda värdet år 2009.

Med hänsyn till den långa avtalstiden och de svårigheter detta medför att överblicka det ekonomiska utfallet av Projektet är Saab-Scania och staten berättigade att påkalla att royaltybetalningarna enligt § 5 skall jämkas enligt följande bestämmelser.

Saab-Scania har rätt att påkalla förhandling om sådan jämkning om Saab-Scantias sammanlagda avkastning på till Projektet utbetalat kapital enligt Projektplanen under en längre tid är väsentligt lägre än den sammanlagda avkastning staten erhåller i form av royalty på sitt utbetalade kapital. Om Projektet 1995 och 1996 sammanlagt uppvisar en negativ avkastning så skall detta vara grund för jämkning. Om den negativa avkastningen därefter kvarstår, så skall även detta vara grund för jämkning.

Staten har rätt att påkalla förhandling om sådan jämkning om Saab-Scantias sammanlagda avkastning under en längre tid avsevärt överstiger statens sammanlagda avkastning i form av royalty.

Förhandling som avses i denna paragraf får påkallas högst vartannat år och tidigast den 1 december 1996. Jämkning fastställs för en tvåårsperiod som börjar vid det årsskifte som närmast följer det datum då jämkning påkallats. Vid utgången av denna tvåårsperiod skall återgång ske till den royaltynivå som anges i § 5, såvida inte ny jämkning har påkallats och fastställts enligt bestämmelserna i denna paragraf.

Saab-Scania skall därutöver ha rätt att från år 1995 påkalla jämkning av royaltyutbetalningarna för ett år om Projektet under ett enskilt år uppvisar mycket betydande avvikelser från förkalkylerat resultat. Med undantag från vad som stadgas i stycket ovan får förhandling om jämkning med anledning av sådana omständigheter påkallas varje år fr. o. m. år 1995. Jämkning fastställs därefter att gälla för det år då jämkning påkallats.

Jämkning av avtalet

Om omständighet eller förhållande inträffar, som i väsentlig mån berör Saab-Scanias möjligheter eller förutsättning för att fullfölja Projektet enligt Projektplanen eller att fullgöra sina övriga åtaganden enligt detta avtal, såsom t. ex. att avsättning ej finns för företagets produkter, skall Saab-Scania snarast anmäla detta till staten.

Parterna förklarar sig beredda att i sådant fall förhandla om sådana jämkningar eller åtgärder, som med hänsyn till det inträffade i möjligaste mån tillgodoser såväl Saab-Scanias behov av jämkning av åtagandena som statens bevekelsegrunder för att delta i Projektet.

Överlåtelse av avtalet och upplåtelse av licens

Utan föregående medgivande av staten får Saab-Scania ej

a. avhända sig resurser som är väsentliga för att genomföra Projektet enligt Projektplanen eller för fullgörandet av övriga åtaganden enligt detta avtal eller vidta sådana väsentliga strukturförändringar som skulle kunna äventyra Projektet eller Saab-Scanias möjligheter att fullgöra sina övriga åtaganden enligt detta avtal,

b. vidta väsentliga ändringar i Projektets innehåll eller inriktning eller avbryta eller uppge Projektet,

c. överlåta sina rättigheter eller förpliktelser enligt detta avtal. Det åligger Saab-Scania att tillse att förvärvaren av rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal förbinder sig att följa samtliga bestämmelser häri. Om staten så begär, skall Saab-Scania vid sådan överlåtelse garantera att förvärvaren i alla avseenden fullgör sina skyldigheter enligt detta avtal,

d. överlåta huvudansvaret för och rätten till Projektet till annan. Detta hindrar inte att ansvaret för delar av Projektet överlämnas till andra företag i enlighet med vad som förutsetts i Bilaga 1,

e. upplåta rätt till annan att mot licens tillverka eller sälja i projektet framtagna konstruktioner eller betydande delar därav.

Saab-Scania får ej inlåta sig på förhandlingar avseende ändringar o. d. som avses i punkterna a—e härövan eller eljest vidta åtgärd som där avses utan att först dels ha informerat staten om de omständigheter som föranleder sådana förhandlingar, dels ha förhandlat med staten om att erhålla medgivande och om de eventuella villkoren för sådant medgivande. Vid lämnande av medgivande och vid fastställelse av eventuella villkor för medgivande skall i möjligaste mån tillgodoses såväl Saab-Scanias behov av medgivande som statens bevekelsegrunder för att delta i Projektet. Det förutsätts att staten som villkor för medgivande till licens eller liknande avtal kan kräva att en del av betalningarna härför skall utges till staten som royalty.

Särskilda påföljder vid åsidosättande av avtalet

Utöver de allmänna påföljder som eljest kan göras gällande enligt lag till följd av åsidosättande av detta avtal skall följande särskilt gälla.

Skulle Saab-Scania

- avsiktligt eller av vårdslöshet lämna eller ha lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter för statens villighet att ingå detta avtal,
 - använda utbetalade medel för andra ändamål än Projektet,
 - underlåta att inhämta medgivande såsom anges i § 12,
 - eljest begå väsentligt avtalsbrott såsom t. ex. bristande uppfyllande av åtagandena i § 2 a och b och vägra företa rättelse inom rimlig tid efter skriftligt påpekande,
 - träda i likvidation, försättas i konkurs, uppta förhandlingar med sina borgenärer om ackord eller på grund av utmätning, betalningsinställelse eller andra omständigheter kunna antas vara på obestånd,
- och icke kunna visa att Saab-Scania har gjort vad som skäligen kan begäras för att fullgöra Projektplanen och åtagandena enligt detta avtal, så äger staten uppsäga avtalet med omedelbar verkan och inställa ännu icke gjorda utbetalningar enligt Projektplanen. Saab-Scania skall ha skyldighet att till staten inom en månad från det uppsägning skett utbetala ett belopp motsvarande jämförelsebeloppet per det datum återbetalningen sker, dock att denna skyldighet skall begränsas till en tiondel av jämförelsebeloppet om den bristande fullgörelsen avser åtagandena beträffande sysselsättningen på vissa orter enligt §§ 2 och 3 ovan.

§ 14

Kompensation vid oförutsett upphörande

Upphör Projektet i förtid av skäl som ej har förutsetts i detta avtal och som ej kan anses vara ett åsidosättande från någondera partens sida av skyldigheter enligt detta avtal skall staten och Saab-Scania förhandla om huruvida och i vad mån staten skall kompenseras för uteblivna royaltybetalningar. Grundläggande för bedömningen av sådan betalningsskyldighet skall vara det utbyte Saab-Scania har haft och kan komma att få av Projektet och storleken på de royaltybetalningar som staten dittills uppburit. Skulle enighet inte kunna uppnås om betalningsskyldigheten och skulle frågan hänskjutas till skiljeförfarande enligt § 15 nedan skall skiljenämnden vara berättigad att skönmässigt fastställa ersättnings storlek.

§ 15

Avtalets giltighet

Om detta avtal inte uppsagts i förtid i enlighet med de särskilda regler som avtalet innehåller därom, gäller detta avtal så länge skyldighet föreligger för Saab-Scania att erlagga royalty. När skyldigheten att erlagga royalty upphör, upphör avtalet automatiskt att gälla.

Skiljeförfarande

Tvist rörande detta avtal, dess tillkomst, tolkning eller tillämpning eller därur härflytande rättsförhållanden skall avgöras genom skiljedom enligt lag om skiljemän. Vid röstning om penningar eller annan myckenhet skall bestämmelserna i RB 16:4 tillämpas.

§ 17

Ikraftträdande

Saab-Scania blir genom undertecknande senast den 9 november 1989 bundet av avtalet.

Staten blir bunden av avtalet när det har undertecknats för statens del. Undertecknandet förutsätter dels att riksdagen, efter proposition som regeringen kommer att framlägga, har fattat erforderliga beslut härför, dels att regeringen därefter har beslutat att avtalet skall undertecknas för statens del.

Om undertecknande för statens del inte har skett senast en månad efter riksdagens erforderliga beslut, är inte längre Saab-Scania bundet av avtalet.

Detta avtal har upprättats i två originalexemplar, av vilka staten och Saab-Scania tagit var sitt.

den

den

Saab-Scania AB

Svenska staten